

บทที่ 2

การทบทวนเอกสาร/วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาเรื่องบทบาทและหน้าที่ผู้ดูแลความต่อเนื่องของละครเรื่อง สารวัตรแม่ลูกอ่อน โดยผู้จัดทำได้ใช้แนวคิดและทฤษฎีประกอบการอธิบายผลสรุปจากการได้ ปฏิบัติงานสหกิจศึกษามี 3 แนวคิดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตละครโทรทัศน์
2. แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ผู้ช่วยผู้กำกับ
3. บุคลากรในการผลิตรายการโทรทัศน์

1.แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตละครโทรทัศน์

การผลิตละครโทรทัศน์

โดยข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับละครโทรทัศน์นั้น ประกอบไปด้วยข้อมูลเบื้องต้น 2 ส่วนด้วยกันคือ

- 1.ประเภทของละครโทรทัศน์
- 2.องค์ประกอบของบทละครโทรทัศน์

จำแนกโดยใช้ประเภทของเรื่องราว หรือเนื้อหา ดังนี้

1. ละครแนวอิงเรื่องจริงหรือประวัติศาสตร์ เป็นละครที่สร้างขึ้นบนรากฐานของเรื่องจริงหรือจากประวัติศาสตร์สามารถค้นคว้าหาหลักฐานอ้างอิงได้ ใช้ทุนสูง ดำเนินการผลิตต้องทำอย่างประณีต ใช้เวลานาน เช่น ทหารเสือพระเจ้าตากสิน

2. ละครแนวชีวิต ส่วนใหญ่มักจะเป็นเรื่องนวนิยายเกี่ยวกับชีวิตรักของหนุ่มสาว ตั้งแต่เป็นเรื่องจากชีวิตในตำนานชาวบ้านจนถึงชีวิตของคนในสังคมชั้นสูงทั้งในอดีตและปัจจุบัน บางเรื่องก็อาจเป็นเรื่องชีวิตภายในครอบครัว การต่อสู้ดิ้นรน ได้รับความนิยมนสูงสุดตลอดมา เช่น ละครโทรทัศน์เรื่อง “บ้านทรายทอง” (2543)

3. ละครแนวตลก มักจะเป็นเรื่องตลกขบขัน ทั้งนี้มักจะใช้สถานการณ์ในชีวิตประจำวันมาผูกเป็นเรื่อง

4. ละครแนวอาชญากรรมสืบสวนสอบสวน ก่อนข้างเป็นเรื่องหนักและรุนแรง

5. ละครแนวลึกลับ ทั้งแนวไสยศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ฆาตกรรมและสืบสวนสอบสวนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยก็ได้ มักนิยมนักเรื่องเป็นปมปริศนาชวนให้ผู้ชมติดตามอย่างละเอียดถี่ถ้วน

6. ละครแนวผจญภัย เดินทางผจญภัยเพื่อแสวงหาโชคลาภ หรือบุคลลธรรมดา จะต้องหนีหรือต่อสู้เพื่อเอาตัวรอด

7. ละครแนวเพื่อฝันห้ศรรรย์ ผู้ชมกลุ่มเด็กตามละครในแนวนี้อาจจะหวังผู้ชมกลุ่ม

ใหญ่เป็นเป้าหมายด้วย

8. ละครแนวนิทานพื้นบ้านวรรณคดี นำมาจากวรรณคดี ตำนาน นิทานพื้นบ้าน เนื้อเรื่องมักจะ เป็นเรื่องคติสอนใจในการครองชีวิต เปรียบเทียบให้เห็นถึงความดีชั่ว สื่อมวลชนหลายแขนงในประเทศไทย ได้เรียกชื่อเชิงวิจารณ์ละครประเภทนี้ว่า “ละครจักรๆ วงศ์ๆ”

อริสโตเติลได้กล่าวถึงองค์ประกอบของละคร ไว้ในหนังสือ Poetics ซึ่งถือว่าเป็นหนังสือทฤษฎี เล่มแรกของโลก โดยประกอบไปด้วยปัจจัยดังนี้

1.เค้าโครงเรื่อง

การลำดับเหตุการณ์อย่างมีเหตุผลมีจุดมุ่งหมาย ความยาวพอเหมาะประกอบด้วยตอนต้น กลาง และจบเหตุการณ์ทุกตอนมีความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม

2.ตัวละครและการวางนิสัยตัวละคร

ตัวละครคือ ผู้กระทำและผู้ที่ได้รับผลจากการกระทำ แบ่งได้ 2 ประเภท

2.1 ตัวละครที่มีลักษณะที่เป็นแบบตายตัว หมายถึง ตัวละครที่สามารถมองเห็นได้แต่เพียงด้านเดียว และมักมีลักษณะนิสัยที่ตามแบบฉบับที่นิยมใช้กันในบทละครทั่วไป เช่น พระเอก นางเอกผู้ร้ายตัว อัจฉา

2.2 ตัวละครที่เห็นได้รอบด้านหมายถึงตัวละครที่มีความลึกซึ้งและเข้าใจยากกว่าตัวละครประเภทแรก มักมีลักษณะคล้ายชีวิตจริงของคนจริงๆ อาจมองเห็น โดยรอบด้าน มีทั้งส่วนดีและส่วนเสียและต้อง ศึกษาอย่างละเอียดจึงจะเข้าใจได้

การวางลักษณะตัวละคร คือ การที่ผู้เขียนบทละครกำหนดให้ตัวละครมีลักษณะนิสัยตามความ เหมาะสมของเรื่องราวที่น่าเสนอ

3.ความคิด

หลังจากที่ได้ชมละครเรื่องนั้นๆ ไปแล้วผู้ชมจะได้รับแง่คิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตที่ผู้เขียน ต้องการสื่อสารต่อผู้ชม ความคิด ที่อยู่เบื้องหลังละครก็คือ จุดมุ่งหมายหรือความหมายของบทละคร เรื่องนั้นในปัจจุบันมักมีผู้นิยมใช้คำว่า “แก่น” ของเรื่องซึ่งหมายความว่าละครเรื่องนี้พูดถึงอะไรพูดถึง เรื่องนั้นว่าอย่างไร หลักการให้ความคิดจะต้องเป็นการให้ความคิดอย่างแนบเนียนโดยผู้ชมได้รับความคิดจากประสบการณ์จากการติดตามเรื่องราวในละคร

4. การให้ภาษา

ศิลปะการถ่ายทอดเรื่องราวและความคิดผู้ประพันธ์ออกมาทางคำพูดของตัวละครหรือบทสนทนา ซึ่งการเขียนบทนั้นจะต้องมีความกระจ่างเพียงพอที่ผู้ชมฟังแล้วสามารถเข้าใจและติดตามเรื่องราวตลอดได้

5.เพลง

ศิลปะการถ่ายทอดเรื่องราวและความคิดของผู้ประพันธ์ออกมาทางบทเพลงที่ตัวละครขับร้อง แม้ว่าปัจจุบันละครโทรทัศน์ไม่ได้มีเพลงทุกเรื่องแต่ก็สามารถใช้บทเพลงเป็นส่วนหนึ่งของบทละครได้ และบทเพลงในละครโทรทัศน์เรื่องนั้นจะมีความสัมพันธ์กันลักษณะของการทำงานการผลิตละครโทรทัศน์ว่าเป็นลักษณะการทำงานที่เป็นรูทีน คือการทำงานเป็นตารางทุกวัน เนื่องจากละครโทรทัศน์ต้องออกอากาศตลอดทั้งปีติดต่อกันไป การทำงานละครโทรทัศน์จึงเป็นการทำงานเป็นลักษณะการทำงานประจำ ละครโทรทัศน์ไทยจะมีความยาวมาตรฐานประมาณ 24 ตอนๆ ละ 1 ชั่วโมง ออกอากาศสัปดาห์ละ 2-3 วัน ใช้เวลาในการออกอากาศทั้งเรื่องประมาณ 2 เดือน ดังนั้นจะสังเกตได้ว่าละครโทรทัศน์ไทยในปัจจุบันไม่ได้เป็นการทำงานในลักษณะรูทีนเหมือนในต่างประเทศ เพราะการผลิตละครโทรทัศน์ไทยจะทำงานจบเป็นเรื่องๆ ไป การทำงานนั้นในหนึ่งเรื่องโดยปกติใช้เวลาประมาณ 3 เดือนถึง 6 เดือน หรือบางเรื่องอาจใช้เวลาเป็นปี ซึ่งระยะเวลาขึ้นอยู่กับความยาวของบทละคร ความเร่งออกอากาศ และความประณีตพิถีพิถันในการผลิตของทีมงานด้วยเช่นกัน

การผลิตละครโทรทัศน์

1. ประเภทของละครโทรทัศน์
2. องค์ประกอบบทละครโทรทัศน์
3. ขั้นตอนการเตรียมงาน
4. ขั้นตอนการถ่ายทำ
5. ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ
6. ขั้นตอนการประเมินผล
7. สรุปการผลิตละครโทรทัศน์

การทำงานการผลิตที่ดี คือ การผลิตที่มีกระบวนการทำงานที่ครบถ้วนทุกขั้นตอนจะส่งผลให้ได้ละครโทรทัศน์ที่มีคุณภาพ มี 3 ขั้นตอน

1. ขั้นตอนการเตรียมงาน Pre-Production

ถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด การเริ่มต้นต้องแน่ใจว่าจะทำอะไร ออกมาอย่างไร ต่อไปคือคิดว่าใครเป็นผู้ชมกลุ่มเป้าหมาย จะทำอะไรให้ละครหน้าสนใจ ระยะเวลาถ่ายทำถือเป็นระยะในการวางแผน ผู้กำกับการแสดงที่มีความสามารถจะถูกคัดเลือกมาทำงานเพื่อกำหนดทิศทางของงานผลิตทั้งหมด ซึ่งในที่นี้นอกจากผู้กำกับแล้วฝ่ายอื่นๆก็ต้องเข้าใจในบทซึ่งในที่นี้จำเป็นต้องมีการประชุมทีมงานผลิตละคร การประชุมมีความสำคัญอย่างมาก กำหนดขั้นตอนไว้ดังนี้

1.1 มีการประชุมเพื่อเข้าใจในเนื้อหาบทละครโทรทัศน์และกำหนดทิศทางของละครโทรทัศน์ รวมถึงองค์ประกอบโดยรวมของงาน

1.2 มีการจัดทำตารางการถ่ายทำ เพื่อวางแผนการถ่ายทำละครโทรทัศน์แต่ละวัน

1.3 มีการประชุมทีมงานในแต่ละฝ่ายต่างๆเพื่อทราบรายละเอียดของงานที่จะถ่ายทำในครั้งต่อไปและนางานที่ได้รับไปปฏิบัติ

2. ขั้นตอนการถ่ายทำ Production

การทำงานขั้นตอนการถ่ายทำ คือ การทำงานไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ในตารางการถ่ายทำ กล่าวคือ เมื่อได้ประชุมเสร็จแล้วทุกฝ่ายได้ไปทำงานตามที่ได้ประชุมกัน ต่อไปก็จะเข้าสู่กระบวนการในการถ่ายทำละครโทรทัศน์ ในการถ่ายละครโทรทัศน์ ในการทำงานถ่ายทำทุกคนในทีมงานจะต้องใช้บทละครโทรทัศน์ กับใบตารางการถ่ายทำเป็นหลักยึดในการทำงานในแต่ละวัน การทำงานการผลิตละครที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรที่จะสามารถทำงานถ่ายทำได้อย่างน้อยร้อยละ 90 ของตารางการถ่ายทำที่กำหนดไว้ในการประชุม

3. ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ (Post Production)

ประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก

3.1 การตัดต่อภาพ เป็นการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์ให้มีความน่าติดตาม การตัดต่อช่วยตัดทอนหรือเสริมอารมณ์ทางการแสดงด้วยเทคนิคการตัดต่อ เล่าเรื่องเพื่อช่วยในการสื่อสารทางการแสดงของนักแสดงให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3.2 การลงเสียงและดนตรี เปรียบเสมือนการตกแต่งงาน

สรุปการผลิตละครโทรทัศน์

การที่จะได้มาซึ่งงานละครโทรทัศน์ที่สมบูรณ์นั้น ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพ ของทีมงานผลิตละครโทรทัศน์อย่างมากเริ่มจากขั้นต้นกว่าจะขายงานละครกับทางสถานีโทรทัศน์ได้ นั้นทางผู้จัดละครโทรทัศน์ต้องแสวงหานิยายหรือโครงเรื่องที่ดีนำเสนองานกับทางสถานีโทรทัศน์ ต่างๆในการทำการผลิตละครโทรทัศน์นั้นทีมงานผลิตละครโทรทัศน์ต้องมีการทำงานตาม กระบวนการผลิตงานละครโทรทัศน์ตามขั้นตอนต่างๆอย่างครบถ้วน เพื่อให้การดำเนินการผลิตละคร เป็นไปอย่างถูกต้องซึ่งในทุกขั้นตอนการผลิตงานละครล้วนสอดคล้องและเกี่ยวเนื่องต่อกันไปเป็น ลำดับ โดยมีบทละครโทรทัศน์เป็นหัวใจในการทำงานตามกระบวนการผลิตทั้งหมดที่ทีมงานผลิตทุก คนต้องใช้ร่วมกับการทำงาน kotchawan Chutintorn (2014)

2.แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ผู้ช่วยผู้กำกับ

ผู้ช่วยผู้กำกับการแสดงจะมีหน้าที่จัดการและดูแลความเรียบร้อยทั่วไปของฉากที่กำลังจะถ่าย ทำ นอกจากนั้นผู้ช่วยผู้กำกับยังมีหน้าที่คอยช่วยเหลือหรือทำในสิ่งที่ผู้กำกับสั่งเหมือนกับเป็นเลขาคณ สนิทของผู้กำกับ และต้องทำงานสัมพันธ์กับผู้จัดการกองถ่ายด้วย

ผู้ช่วยผู้กำกับจะต้องคอยเตือนว่าฉากต่อไปจะเป็นฉากอะไรและตัวแสดงใดจะต้องเข้ากล้อง พร้อมทั้งบอกรายละเอียดเกี่ยวกับเสื้อผ้า และทรงผมที่ใช้ในฉากนั้นๆด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ตัวแสดงเหล่านั้น เตรียมตัวให้พร้อมในด้านการแสดงและทุกๆไปนอกจากนั้น ผู้ช่วยผู้กำกับจะต้องรับผิดชอบการเดินทาง ทั้งไปและกลับของตัวแสดงด้วย (จริยา กาญจนกระจ่าง 12 มิถุนายน 2548.)

3.บุคลากรในการผลิตรายการโทรทัศน์

กลุ่มที่ทำการผลิต (production staff) ผู้บริหารการผลิต (executive producer) เป็นผู้รับผิดชอบ รายการต่างๆของสถานี จัดการเกี่ยวกับงบประมาณและประสานงานด้านการบริหารงานสถานี บริษัท โฆษณา ให้การสนับสนุนด้านการเงิน ผู้ควบคุมการผลิต (Producer) ดูแลการผลิตรายการต่างๆ รับผิดชอบในงานบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและประสานงานกับส่วนที่เป็นเทคนิค ผู้ช่วยการผลิต (Production assistant) ช่วยผู้ควบคุมการผลิตและผู้กำกับระหว่างการผลิตรายการและทำหน้าที่จัด บันทึกรายการเกี่ยวกับคำแนะนำของผู้กำกับและผู้ควบคุมการผลิตเพื่อปรับปรุงต่อไป ผู้กำกับ (Director) รับผิดชอบด้านการกำกับการแสดงและกำกับเทคนิคต่างๆ รับผิดชอบ โดยตรงกับการถ่ายทอดบทเป็น เรื่องราวที่เหมาะสมทั้งในด้านภาพและเสียง (Sakulsri Srisaracam) Aug 12, 2011